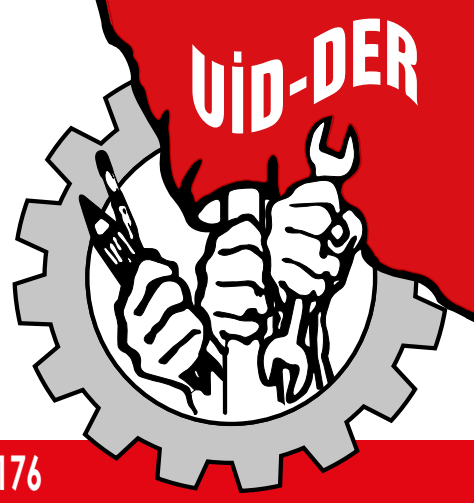

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni

•25 Kasım 2022 • No: 176

İŞÇİ SINIFI ÖRGÜTLÜ OLURSA Burjuva Tuzakları Aşabilir!

Tarihsel ve güncel deneyimler gösteriyor ki savaş politikalarının devreye girdiği dönemlerde örgütsüz toplum korkup iner, "önce güvenlik" söylemine teslim olur. Ancak yine deneyimler gösteriyor ki savaş daima emekçiler için yıkım getirir. Aslında Irak ve Suriye'ye, şimdilerde ise Ukrayna'ya bakarak da savaşın emekçiler için nasıl yıkım getirdiğini görebiliriz. İşçi ve emekçilere lazım olan birlik, kardeşlik, örgütlenme ve dayanışmadır.

İnsanlık tarihinin en önemli dönemlerinden birinin içinde bulunuyoruz. **Esasında 150-200 yıllık uzun bir dönemin en kritik evresindeyiz.** Bu uzun dönemin şu anki evresini son derece kritik yaparsa, bir ekonomik düzen olarak kapitalizmin tükenip tıkanmış ve çıkmaza girmiş olmasıdır. Bir asır önce işçi sınıfının önderleri, kapitalizmin bir tarafta muazzam zenginlik ve öte tarafta ise korkunç yoksulluk, savaş ve büyüyen sorunlar ürettiğini dile getirmişlerdi. Günümüzde ise, tam anlamıyla olgunlaşan ve çürüyüp lime lime dökülen kapitalizm insanlığı bir darboğaza sokmuştur. **Nasıl ki enfeksiyonun sardığı hastalıklı vücut ateşler içinde kıvranıp buhran geçirirse, çıkışsızlık duvarına çarpan kapitalizm de ürettiği krizler yumağının pençesinde kıvranıyor.** Sistem tıkanıp tükeniği için gıdadan enerjiye, göçten salgına tüm sorunlar anında küresel krize dönüşüyor.

Geçmişte büyük devletler kuruldu. Antik Babil'den Roma'ya, Çin'den Osmanlı'ya bu büyük devletler üretimin, ticaretin, kültürün, kısacası medeniyetin merkezleri konumdaydılar. O zamanlar da ülkeler arasında ticaret ve ticaret ağları vardı. **Ne var ki hem bu ticaret ağları sınırlıydı hem de dünya nüfusunun büyük çoğunluğu birbirinden kopuk, içe kapalı toplumsal bir yaşam sürdürüyordu.** Fakat kapitalizm, aynı ekonomik faaliyetin parçası olarak tüm dünyayı birbirine bağladı, içe kapalı toplumlara dönüşme uğrattı. Üretim, ulusal sınırları aşip uluslararası boyuta yükselirken, zamanla tüm

ülkeler küresel üretim zincirinin halkaları olarak birbirlerine bağlandı. **Mesela Alman sanayisi için Rusya'daki işçilerin çıkardığı doğalgaza veya Güney Afrika'daki işçilerin hammadde üretmesi için Ukrayna buğdayına ihtiyaç var.** Keza diğer ülkelerden gelen çeşitli sanayi parçaları olmazsa, Türkiye'de iktidarın çok övündüğü ihracat ürünlerini üretmek mümkün olmaz! Öyle ki “yerli ve milli” diye pazarlanan otomobil (TOGG) bile, dört-beş ülkede üretilen parçaların birleştirilmesinden oluşuyor. En basitinden, zincir marketlerin tüm ülkelerde aynı biçimde dizilmesi bile kapitalizmin nasıl bir uluslararası standartlaşma yarattığını gösterir. **Özetle, kapitalist üretime göre örgütlenmiş, aynı yaşam biçimine sahip ve aynı sorunlarla boğuşan küresel bir toplum söz konusudur.**

Bu yüzden dünyanın dört bir köşesinde işçi ve emekçiler aynı sorunlardan muzdariptir. İşsizlik, hayat pahalılığı, derinleşen yoksulluk, daha fazla insanın açlığa itilmesi, genç kuşakların atıl bırakılıp çürütülmesi, depresyon, sağlık sisteminin çökmesi, iklim krizi, savaş ve küresel göç sorunu, kadına şiddet, yolsuzluk, demokratik hakların yok edilmesi vb. Tüm bu sorunları yaratan, kâr odaklı bir işleyişe sahip kapitalist sistemdir. **Tıkanıp çıkmaza giren sistem hiçbir toplumsal soruna çözüm üretemezken, kriz ve kaotik koşullar doğal olarak insanları korkutuyor, güvenli liman arayışına itiyor.** İşçi sınıfının güçlü bir örgütlülüğe sahip olmadığı ve kendi örgütleri üzerinden toplumsal/siyasal gelişmelere müdahale edemediği bu koşullarda, emekçiler burjuva siyasetinin çeşitli kanatlarının arkasına takılıyorlar. **Burjuva siyasetinin en gerici/faşist kesimleri, toplumsal sorunlardan canı yanan emekçi kitleleri peşlerine takmak için milliyetçiliği, dini ve kültürel farklılıkları kışkırtıp kullanıyorlar.** Göçmenler veya “terör” söylemi örneğinde olduğu üzere bir sahte ve “dış düşman öcüsü” yaratıyor, toplumu korkutup paniğe sürükleyerek emekçileri peşlerine takmaya çalışıyorlar. Böylece toplumu yapay temellerde kutuplaştırıp karşı karşıya getirirken, aslında sorunların gerçek kaynağını da unutturmuş oluyorlar.

Daha önce de dile getirdiğimiz üzere **“kitlelerin öfkесinin yer değiştirmesi”** olarak tanımlanan bu yöntem, aynı zamanda **“toplumu ve kitleleri yönetme sanatı”** olarak da adlandırılıyor. Ancak toplum korkutulup dehşete düşürülmeden bu yöntem başarı kazanamaz. **Bu açıdan Türkiye’de özellikle 2015’ten bu tarafa işleyen siyasal süreç muazzam bir deneyim oluşturuyor.** Mesela tek adam rejimi, emekçilerin canını yakan tüm sorunları dış mihraklara bağlıyor; milliyetçiliği kışkırtıp örgütsüz kitlelerin öfkесini içeriden dışarıya yönlendirmeye çalışıyor. Uluslararası ilişkilerde gerilimi yükseltiyor, Türkiye’nin varoluşsal bir sorunla (beka sorunu) karşı karşıya olduğunu propaganda ediyor. **Amaç topluma korku salmak, insanların düşünce süreçlerini felçleştirip emekçilerde biriken öfkenin yönünü değiştirmektir.** Nitekim ne pahasına

Tüm toplumsal ve çevresel sorunlar küresel boyuta yükselip krize dönüşürken, bu sorunlara ulusal veya yerel çözümler bulunamaz.

olursa olsun varlığını sürdürmek isteyen rejimin nasıl kaotik yöntemlere başvurduğu bilindiği için, İstanbul/İstiklal caddesinde patlatılan bomba daha fazla sorgulandı. Keza toplumun önemli bir kesimi, “terör” bahanesiyle Suriye’ye hava harekâtı başlatılmasının ve olası bir kara harekâtının aynı zamanda seçimlerle bağlantılı olduğunu biliyor.

İşçi ve emekçiler, cumhuriyet tarihinde eşî benzeri olmayan, ani ve keskin bir yoksullaşma dalgası altında nefes almaya çalışıyor. İşsizliğin can yaktığı, geleceksiz bırakılan genç kuşakların depresyona sürüklendiği bir dönemden geçiyoruz. Fakat aynı anda devlet kaynakları üzerinde muazzam bir yağma sürdürülüyor; başta iktidar çevreleri olmak üzere sermaye sınıfı zenginleştikçe zenginleşiyor. Bu tablo kaçınılmaz olarak toplumdaki hoşnutsuzluğu ve değişim arzusunu arttırmakta, iktidar partilerinin (AKP-MHP) oy tabanı erimektedir. **Sıkışıklığını aşamayan rejim, toplum üzerindeki baskısını arttırarak ve bir kez daha savaş politikalarını devreye sokarak ömrünü uzatmak istiyor.**

Milliyetçiliği kışkırtıp yapay toplumsal kutuplaşmayı derinleştirmeyi ve muhalefet cephesini savaş politikalarıyla etkisizleştirmeyi hedefliyor. Ancak her seferinde far görmüş tavşan gibi milliyetçilik tuzağına düşen muhalefet cephesinin (Millet İttifakı) pasifliği de iktidara cesaret veriyor. **Oysa Suriye’nin savaş alanına dönmесinin, milyonlarca insanın göçmen haline gelmesinin ve bölgedeki tüm emekçilerin acı çekmesinin başlıca sorumlusu aynı iktidardır.**

Tarihsel ve güncel deneyimler gösteriyor ki savaş politikalarının devreye girdiği dönemlerde örgütsüz toplum korkup siner, “önce güvenlik” söylemine teslim olur. Ancak yine deneyimler gösteriyor ki savaş da-ima emekçiler için yıkım getirir. **İnsanlık, birinci ve ikinci dünya savaşlarında inanılmaz acılar çekerek bunu tecrübe etmiştir.** Aslında Irak ve Suriye’ye, şimdilerde ise Ukrayna’ya bakarak da savaşın emekçiler için nasıl yıkım getirdiğini görebiliriz. **İşçi ve emekçilere lazım olan birlik, kardeşlik, örgütlenme ve dayanışmadır.**

Dikkat çektiğimiz üzere dünya, kapitalist sistemin yol açtığı sorunlardan dolayı çok büyük bir altüst oluş döneminden geçiyor. **Tüm toplumsal ve çevresel sorunlar küresel boyuta yükselip krize dönüşürken, bu sorunlara ulusal veya yerel çözümler bulunamaz.** Her ülkenin işçi sınıfı ve elbette Türkiye işçi sınıfı da, bir taraftan içeride siyasal ve sendikal birliğini örerken, aynı zamanda uluslararası birliğini güçlendirmek için de çalışmalıdır. Kapitalizmin yarattığı dayanılmaz sorunlara karşı dünya genelinde grevlerin ve isyanların birbirini izlediği koşullarda, böyle bir uluslararası birliğe çok ihtiyacımız var. İşte o zaman İran’da “özgürlük” diye haykıran emekçilerin mücadelesi, İngiltere’den ABD’ye büyük grevler örgütleyen işçilerin birlik ve dayanışması daha da büyüyecektir! **Uluslararası işçi dayanışması bilincinin güçlenmesi, dünya işçi sınıfının kapitalizme karşı mücadelesini daha da güçlendirip başarıya giden yolu açacaktır! ■**

Sonunda Dedikleri Oldu İşte “Büyük Türkiye”!

“Cumhuriyetimizin 100’üncü yaşını kutlayacağımız 2023, inşallah büyük ve güçlü Türkiye’nin inşasını müjdelediğimiz yeni bir milat olacaktır.” Bu sözler Erdoğan’a ait. Anlatıya göre Türkiye ekonomisi, 2023’te dünyadaki en büyük 10 ekonomi arasına girecek, işsizlik yüzde 5’in altına düşecek, kişi başı milli gelir 25 bin dolara yükselecekti. Tek adam rejimini getiren 2017’deki anayasa değişikliği referandumunda, iktidar, “büyük Türkiye” söylemini kullandı. Keza 2018 seçimlerinde de “büyük Türkiye, güçlü lider” propagandasıyla Erdoğan kurtarıcı olarak sunuldu. Yani siyasi iktidar yıllardır “Büyük Türkiye” masalı anlatıyor. Refah seviyesinin artmasını ve daha iyi bir yaşam sürdürmeyi isteyen milyonlarca emekçiye bu propagandaya inandı, hâlâ da inanan var.

Peki, son 10 yıldır “büyük Türkiye” vaatleri veren siyasi iktidar gerçekte neyi büyüttü? Gelin, 2022’nin “büyük Türkiye” manzarasına bakalım. İşte son 10 yılın “büyüyenler” listesi: **Yoksulluk, enflasyon, uyuşturucu kullanımı, eğitim ve sağlık sorunları, işsizlik, demokratik hak gaspları, insan hakları ihlalleri, iş cinayetleri, gelir eşitsizliği, kadın cinayetleri, huzursuzluk, mutsuzluk, gelecek kaygısı, güvenlik kaygısı...**

Enflasyon rekor üstüne rekor kırmaya devam ediyor. Ekim ayı için %85 olarak açıklanan yıllık resmi enflasyon son **24 yılın zirvesine** oturdu. **Gerçek enflasyon ise yüzde 185’in üzerinde!** Enflasyon yükselirken ücretlerin aynı oranda arttırılmaması emekçilerin alım gücünün düşmesine, yoksulluğun görülmemiş derecede büyümesine yol açtı. 2022’de **Türkiye enflasyonda dünya birincisi, işsizlikte dünya beşincisi oldu.** Enflasyon ve işsizlik oranlarının toplamından oluşan **sefalet endeksi sıralamasında ise 156 ülke arasında Türkiye yine birinci sırada!**

Yıllar içinde eğitim ve sağlık alanında yaşanan sorunlar da büyüdü. Nitelikli, ücretsiz sağlık ve eğitim hizmetine ulaşamayan emekçiler özel okullara ve hastanelere yönlendirildiler. Eğitim ve sağlık emekçilerinin çalışma koşulları daha da ağırlaştı, ücretleri düştü. Öğretmenlerle veliler, doktorlarla hastalar karşı karşıya getirildi, sağlık emekçilerine yönelik şiddet hiç olmadığı kadar arttı.

Siyasi iktidar dünyanın en büyük adalet sarayını yapmakla övünedursun, **Türkiye, insan hakları ihlallerinde**

dünya liderliğine yükselmiş durumda! 31 Ekim 2022 itibarıyla, 19 bin 850 dosya (tüm başvuruların yüzde 26’sı) ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) en fazla başvuru yapılan ülke Türkiye oldu. AİHM’e başvuru yapabilmek için kişinin bulunduğu ülkedeki iç hukuk yollarını tüketmiş olması gerekiyor. Bu da demek oluyor ki iş cinayetlerinde yakınlarını kaybeden ailelerden yaşam alanları ve arazileri maden şirketlerine peşkeş çekilen köylülere, rejime muhalif siyasetçilerden basın emekçilerine binlerce insan Türkiye’de adalet bulamadığı için AİHM’e başvurmuş. **Ayrıca Türkiye en çok tutuklu gazeteci bulunan ilk 10 ülke arasında yer alıyor.**

Türkiye iş cinayetlerinde de Avrupa birincisi. 2022’nin ilk 10 ayında 1521 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Böylece AKP’nin iktidarda olduğu 20 yıl içinde iş cinayetlerinde ölen işçi sayısı 30 bin 224’e yükseldi. 2012’den bu yana her yıl; özgürlük, sağlık, eğitim, sosyal yardımlar, alım gücü, kişi başına düşen gelir gibi kriterler kullanılarak **dünya mutluluk endeksi** açıklanıyor. 2012 yılında rapor ilk yayımlandığında Türkiye mutluluk sıralamasında 156 ülke arasında 77. sıradaydı. Fakat 2021’e gelindiğinde 112. sıraya kadar gerilemişti. **Tersinden söyleyecek olursak dünyanın en mutsuz 34. ülkesi olduk.**

Milyonlarca genç gelecek kaygısı içinde ve bir çıkışsızlık sarmalında debeleniyor. Yüz binlerce genç uyuşturucuya yöneliyor. Özellikle son yıllarda Türkiye, uyuşturucu giriş çıkışının en fazla arttığı ülkelerden biri oldu. **Cezaevinde uyuşturucu suçundan tutuklu ve hükümlü bulunan kişi sayısı 100 bini geçti.** Türkiye sentetik uyuşturucu kullanımı sonucu ölümlerde de Avrupa ülkeleri arasında birinci sıraya yerleşti!

Şimdi bir kez daha Erdoğan’ın söylediklerine bakalım: “Hak ve özgürlükleriyle, güvenliğiyle, huzuruyla, zenginliğiyle, refahıyla büyük ve güçlü Türkiye güneşinin doğuşu Allah’ın izni ile çok yakındır.” Yukarıdaki “büyük Türkiye” tablosundan çıkan sonuç nedir peki? **Üzerimize “büyük ve güçlü Türkiye” güneşi mi doğuyor, yoksa tek adam rejiminin zifiri karanlığında mı yaşıyoruz?** Her şey ortada! İşçi ve emekçiler olarak gerçekten aydınlık, güneşli günler istiyorsak bize zifiri karanlığı yaşatan tek adam rejimine karşı birliğimizi ve mücadelemizi büyütmekten başka seçeneğimiz yok. ■

Hani Aileyi Koruyacaktınız? Yalanlarınız Dökülüyor!

■ Kocaeli/Gebze'den emekçi kadınlar

Türkiye'yi yönetenler, sözde "huzurlu bir toplum" için "aileyi korumak" üzere bir yasa hazırlıyorlar. Aile bizim için anne-babamız, kardeşimiz, eşimiz, çocuklarımız, akrabalarımızdır. "Aileyi korumak" deyince birlikte yaşadığımız ve sevdiğimiz bu insanların korunmasını anlarız. Oysa bugüne kadar iktidardakilerden ailelerimiz için hayırlı bir yasa, uygulama görmedik. Tam tersine durumumuz daha kötüye gidiyor. Eşlerimiz sendikalı olmalarına rağmen ücretleri yoksulluk sınırının yarısına bile yaklaşmıyor. En ağır koşullarda çalışıyor, yeri geliyor mesailer yüzünden günlerce çocuklarla vakit geçiremiyor, yeri geliyor iş kazası geçiriyorlar.

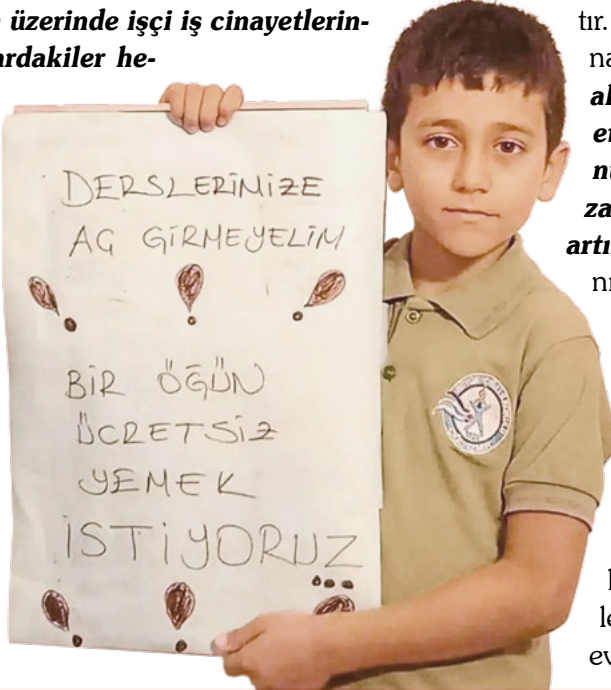
Yoksulluk, işsizlik ve bunların yarattığı stres yüzünden aileler çatırıyor, kadına yönelik şiddet artıyor, gençler eğitimlerini yarıda bırakıyor, çocuklar okula aç gidiyor. **Her ay ortalama 150'nin üzerinde işçi iş cinayetlerinde yitip giderken, iktidardakiler he-**

sap vermek yerine "kader, fitrat" diyorlar. İş cinayetleri yüzünden çocukların babasız kalmasına göz yumuyorlar. Gençler gelecekte umutsuz bir şekilde çıkış yolu ararken binlercesi uyuşturucu batağına saplanıp yok oluyor. Bunlar aileyi dağıtan, çözülmesi gereken sorunlar değil mi?

Gıda fiyatları her gün artıyor ve çocuklarımızın beslenme çantasına

sağlıklı gıdalar koymak çok zor. **Çocuklar okullarda aç kalıyor, dersi aç karna dinliyor.** Çocuklarımız arkadaşlarının açlıktan ağladığını, bayıldığını anlatıyorlar, yemeklerini onlarla paylaştıkları için kendileri de aç kalabiliyorlar. **Bizler ÜİD-DER'in kampanya taleplerini ve özellikle "Okullarda çocuklarımıza bir öğün ücretsiz ve sağlıklı yemek verilsin" talebini destekliyoruz.** Emekten yana kurumlar da aynı talebi dile getiriyorlar. Muhalefet partileri bu talebin kabul edilmesi için Mecliste önerge verdiklerinde, ailelerin bu talebi **"kaynak yok" denilerek AKP ve MHP oylarıyla reddedildi. Aileyi korumaktan, ailenin huzurunun toplumun huzuru olduğundan dem vuranlar, on binlerce çocuğu bir kez daha açlığa mahkûm etmiş oldular. Bu nasıl aileyi korumak?**

İktidarın asıl derdi aileyi ve toplumu kendi çıkarları temelinde şekillendirip kontrol altında tutmaktır. Aile konusundaki hassasiyetimizi kullanarak, **bizleri "ailenin korunması" kılıfı altında iktidarı koruyan politikalara ikna etmektedir. Bizler zamanında başörtüsü konusu nedeniyle, halka hizmet ettiklerini zannettiğimiz için onlara oy verdik ama artık gerçeklerin farkındayız.** Sermaye sınıfının politikacılarından, iktidarlarından biz işçi ve emekçilere fayda gelmez. ÜİD-DER'in çalışmalarına katılıp bilinçlendikçe iktidarın ikiyüzlü propagandalarını, politikalarını ve hayatımızda olup bitenleri daha iyi anlamaya başladık. Artık ne bizi ne ailemizi düşünmediklerini çok iyi biliyoruz. Artık yeter diyoruz! Emekçi kadınlar olarak birleşip haklarımıza, geleceğimize, sevdiğimizimize, çocuklarımıza, evlatlarımıza sahip çıkıyoruz. ■

Yalanlara Değil Birleşmeye İhtiyacımız Var

■ İstanbul/Avcılar'dan bir kadın işçi

Kullandığımız ürünlerin nerede üretildiğine baktığımızda kimi zaman haritada yerini bile gösteremeyeceğimiz ülke adları görürüz. Kimi ürünler Türkiye'de üretilmiş olsa bile birçok hammadde veya parça başka ülkelerden gelir. **Dünya koca bir üretim bandına dönüşmüş durumda. Bir ülkedeki işçinin tezgâhından bir başka ülkedeki işçinin tezgâhına geçen ürünler, piyasaya sürülerek dünyaya dağılıyor.** Eğer ürünlerin de pasaportu olsaydı, birçok ülkenin damgasını görür ve günlük hayatta kullandığımız hemen **her şeye dünya işçi sınıfının elinin değdiğini, emeğinin geçtiğini daha iyi anlardık.**

Bunun elbette bir sebebi var. Kapitalizm küresel bir sistemdir. Bu sömürü sisteminin efendileri olan patronlar sınıfı daha fazla kâr elde edebilmek için üretimi maliyetleri en aza indirecek şekilde tasarlarlar. **Ne üretileceğine, ne kadar üretileceğine, nerede ve nasıl üretileceğine elde edecekleri kâra göre karar verirler.** Hangi ülke toprakları içinde üretim yaptırıldığının, hangi milletten işçileri sömürdüğünün patronlar sınıfı için bir önemi veya manevi karşılığı yoktur. Üretim nerede daha ucuza mal olcaksaydı orayı tercih ederler.

Egemenler söz konusu üretim ve kâr olunca milliyetçiliği, sınırları anlamsız kılarlar. **Sıra kendi çıkarlarına göre**

Çök-Kapan-Tutun ve Beklenen Deprem Gerçeği

■ İstanbul'dan bir işçi

23 Kasım gecesi merkez üssü Düzce/Gölyaka olan 6 şiddetinde bir deprem meydana geldi. İstanbul ve Ankara dâhil civar illerde de hissedilen depremde 2 kişi öldü, 80 kişi yaralandı, 300'den fazla binada hasar oluştu. Düzce depremi, bundan 23 yıl önce gerçekleşen depremlerin yarattığı yıkımı bilen ve Marmara'da büyük bir deprem bekleyen herkesi tedirgin etti. 12 Kasım 1999'da yine Düzce'de bir deprem meydana gelmiş, 800'den fazla kişi hayatını kaybederken yaklaşık 5 bin kişi de yaralanmıştı. Düzce depreminden sadece üç ay önce ise Türkiye tarihinin en büyük felaketlerinden biri yaşanmış ve 17 Ağustos gecesi meydana gelen Gölcük depreminde resmi rakamlara göre 18 binden fazla kişi hayatını kaybetmişti.

Hiç kuşku yok ki bu depremin merkez üssü Düzce değil de İstanbul olsaydı çok daha büyük bir yıkıma yol açacaktı. 23 yıldır uzmanlar deprem uyarıları yapıyor, gerekli tedbirlerin alınması gerektiğini söylüyorlar. Peki, 20 yıldır ülkeyi yöneten siyasi iktidar ne yaptı, ne yapıyor?

2002'den bu yana 75 milyar liralık deprem vergisi toplandı ama nereye harcadığı belli değil. Yüzlerce toplanma alanı imara açıldı. Hasarlı ve dayanıksız binaların yıkılması ve yerine depreme dayanıklı binaların yapılması amacıyla gündeme gelen kentsel dönüşüm iktidarın ve sermayenin rant sevdasına kurban edildi. Afet riski sıralamasında 9. sırada olan Tozkoparan'daki binaların mahalhelinin itirazlarına rağmen polis ablukası eşliğinde, zorla yıkılması başka neyle açıklanabilir? Beklenen Marmara depremine gerçek anlamda hiçbir hazırlık yapmayan siyasi iktidar, kâğıt üzerinde pek çok önlem almakla övünüyor. Hâl böyle olunca kimi zaman trajikomik durumlar ortaya çıkıyor. 12 Kasım'da güya ülkece yaptığımız "çök-kapan-tutun" deprem tatbikatı bunlardan biriydi. Dep-

reme yönelik hiçbir ön hazırlık ve bilgilendirme yokken, toplanma alanları AVM'lere dönüştürülmüşken, başta İstanbul olmak üzere tüm ülke ranta teslim edilmişken biz neyin tatbikatını yapıyoruz? Daha da vahimi sadece duyurusu yapılarak, gerisi de halka havale edilerek tatbikat mı yapılır?

Düzce/Gölyaka depreminde hasar alan tek kamu binası Düzce adliyesi oldu. 99'daki depremlerde hasar alan adliye binasının yerine 2008'de inşa edilen yeni adliye binası sadece 14 yıllık. Binanın inşaatını yapan firma ise bugüne kadar iktidardan çok sayıda ihale almış. İstanbul, Ankara, Antep, Trabzon gibi çeşitli illerde öğrenci yurdundan hastaneye, adliye binasından cezaevine pek çok kamu binasının yapımını üstlenmiş. Varın gerisini siz düşünün! Şimdi "çök-kapan-tutun" tatbikatını ve Düzce adliye binasının depremden sonraki halini birlikte gözünüzün önüne getirin. Ne görüyorsunuz? ■

emekçileri yönlendirmeye geldiğindeyse milliyetçiliği ve sınırları kutsarlar, emekçilere karşı büyük bir silah olarak kullanırlar. **Vatan, millet, bayrak en çok sarıldıkları söylemler olur. Toplumda kabul görmüş dini değerleri de benzer şekilde istismar ederler.** Burada sizce de büyük bir ikiyüzlülük yok mu? Mesela bu aralar büyüyen yoksulluk çığının üstünü örtmek için yine işçilerin milli duygularını coşturmaya çalışıyorlar. **Dönüp dönüp sözde "yerli ve milli" araba TOGG'un reklamını yapıyorlar.** Hâlbuki bizzat şirketin CEO'su TOGG'un tasarımının ve her bir parçasının farklı ülkelerden şirketler tarafından yapıldığını açıkladı. Ayrıca siyasi iktidar yabancı sermayeyi ülkeye çekmek için **"bizde işçilik sudan ucuz, Çin'den bile daha ucuz, gelin bu ülkede yatırım yapın, bol bol para kazanın"** diyor. Yatırım yapan şirketlerin fabrikalarında işçiler eylem yaptığında polis işçilere saldırıyor. Ba-

kan, enflasyonu işçiliği daha da ucuzlatmanın yolu olarak kullandıklarını itiraf ediyor.

Egemenlerde oyun da ikiyüzlülük de bitmez. Önemli olan bizlerin nasıl düşünüp davrandığıdır. Ukrayna'daki savaş Türkiye'de ekmeğin pahalalanmasına sebep oluyor-ken milliyetçilik tuzağına düşüp ayrılmak bizi güçlendirir mi? **Dünya işçi sınıfı üretim sürecinde bu kadar bütünleşmişken siyaseten ayrışması anlamsız değil mi? Bize lazım olan milliyetçiliği aşan bir düşünce sistemidir.** Her şeye çıkarları ortak olan dünya işçi sınıfının pence-resinden bakmayı öğrenmeliyiz. Dünyada olup bitenleri ancak bu şekilde doğru kavrayabiliriz. Ancak bu şekilde egemenlerin bizleri çekmeye çalıştığı tuzakları fark edebiliriz. Bu hem Türkiye'de hem de tüm dünyada kardeşleşmemizin ve işçi sınıfı olarak toplumsal gelişmelere müdahale edebilecek bir güç olabilmemizin yegâne yoludur. ■

Siyah Kurdele, “Hayır” veya “Bir Öğün Yemek”

■ İstanbul’dan bir grup işçi

1993 yılının Mart ayı. Türkiye’de dönemin hükümeti “hukuksal altyapısı yok” gerekçesiyle özel radyoların kapatılması kararı alır. Bu karara bir tepki olarak ortaya çıkan “siyah kurdele” eylemi ülke geneline yayılır. Boyunlarına siyah kurdele bağlayan gençler, arabaların antenlerinde siyah kurdeleler, fabrikalarda makinelerine siyah kurdele bağlayan işçiler hızla çoğalır. Siyah kurdele eyleminin toplumun geniş kesimleri tarafından sahiplenilmesi hükümete geri adım attırır ve radyo yasağı kalkar. O dönemde bu protesto eylemine katılan bir tekstil fabrikasındaki işçiler de iş araçlarına, kapı kollarına siyah kurdeleler asmıştır. Ancak radyo yasağı kalkmasına rağmen işçiler kurdeleleri sökmezler. Bunu gören yönetim paniğe kapılır, müdürler ortalıkta gezinip kurdeleleri kaldırtmak ister. Söz konusu olan sadece bir kurdeledir ama ortak bir duyguyla hareket eden işçilerin varlığıdır patronu asıl tedirgin eden. Nitekim işçiler için siyah kurdele artık patronun dayatmalarına karşı mücadelenin bir simgesi haline gelmiştir. Uzun zamandır yemeklerin kötü olmasından şikâyet eden işçilerin talebini görmezden gelen patron, siyah kurdele eyleminin devam etmesi üzerine yemekleri iyileştirmek ve zorunlu mesailerini kaldırmak zorunda kalır.

“Siyah kurdele” eylemi radyo yasağını kaldırtmış, bir tekstil firmasında işçilerin talepleri karşılanmıştır. Peki, bir selamlaşma neleri değiştirebilir? Gelin 1980 yılının bir Latin Amerika ülkesine uzanalım ve basit bir selamlaşmanın nasıl bir sembole ve örgütlenme kampanyasına dönüşebileceğini görelim. 1980’de Uruguay’da işbaşındaki faşist cunta, anayasayı değiştirmek için ülkeyi referanduma götürme kararı alır. Ancak hesaba katmadıkları bir şey vardır: Toplumun örgütlü tepkisi! Referandumda “Evet” çıkması için müthiş bir baskı ortamı kuran egemenler, muhalif sesleri susturmak için devletin tüm gücünü kullanırlar. Ancak her türlü yıldırma ve korkutma politikasına karşın sosyalistler ve mücadeleci işçiler her

alandaki örgütlü mücadeleyi sürdürmekten vazgeçmezler. Sonuçta referandumda yüzde 57’lik bir “Hayır” oyu çıkar! Darbecilerin böyle bir hezimet yaşamalarının altında yaşamın her alanına sirayet eden muazzam bir değişim isteği vardır. Öyle ki anayasa oylaması öncesi on binlerce insan her sabah birbirine “Günaydın” yerine “Hayır” diyerek, “Hayır” oyunun propagandasını yapmıştır. Değişim isteğindeki bu ısrar ve yaratıcılık, bir selamı alıp çok farklı bir yere taşımış, baskıcı askeri yönetimin iktidardan düşmesine neden olmuştur.

Günümüze gelelim. Türkiye’de yaşayan emekçiler olarak yoksullaşma çukuruna itilmiş durumdayız. Bu çukuru derinleştirip genişleten siyasi iktidar ve sermaye sahipleri baskının ve kirli oyunların dozunu arttırıyor. Sorunlarımız büyük, taleplerimiz ortak. Ancak taleplerimizin hayata geçirilmesi için harekete geçmemiz, sesimizi çıkarmamız gerekiyor. Örneğin UID-DER’in başlattığı mücadele kampanyasında yer alan taleplerin daha fazla gündem edilmesi, geniş kesimlere yayılması, konuşulması bile çok şeyi değiştirebilir. Herkesin birbirine günaydın yerine “bir öğün yemek” diyerek selam verdiğini hayal edelim. Böyle bir durumda AKP-MHP iktidarı Meclise gelen bu talebi reddetme cesaretini gösterebilir miydi? Elbette gösteremezdi. Veya bugün yapılan savaş çığırtkanlığını ele alalım. İktidar medyası televizyonlarda, gazetelerde, sosyal medyada savaş naraları atarken “savaşa hayır” diyenlerin sesleri boğuluyor. Oysa “savaşa hayır” diyenlerin sesi daha fazla çıksa, yine örneğimizdeki gibi herkes birbirine “merhaba” yerine “savaşa hayır” dese savaş çığırtkanlığı yapanların sesi bu kadar çok çıkabilir miydi?

Demek ki her zaman yapılabilecek bir şey olduğunu, hiçbir çabanın boşa gitmeyeceğini bilmeliyiz. Elimiz kolumuz bağlı oturmak yerine sesini çıkaranlara bir ses de biz vermeliyiz. Haklı ve meşru taleplerimiz etrafında birleşmeli, sorunlarımızın çözümü için taleplerimizi daha fazla gündem etmeliyiz. ■

Düşük Ücretlere, Sendika Düşmanlığına, Baskı ve Yasaklara Karşı Tepkiler Sürüyor

Enflasyon, hayat pahalılığı ve artan yoksullaşma karşısında yaşamı iyice zorlaşan işçiler, çeşitli illerde grev ve direnişler gerçekleştiriyorlar. İşçi örgütleri ve sendikalar, siyasi iktidarın baskı ve yasaklarını, savaş çıkırtkanlığını çeşitli eylemlerle protesto ediyorlar.

14 farklı sendikaya bağlı on binlerce eğitim emekçisi, Öğretmenlik Meslek Kanununun (ÖMK) iptal edilmesi talebiyle 2 Kasım'da iş bırakma eylemi gerçekleştirdi. Öğretmenlik mesleğini itibarsızlaştıran, öğretmenlerin ekonomik sorunlarına çözüm üretmeyen, eşit işe eşit ücret ilkesini ortadan kaldıran, öğretmenler arasındaki ayrımcılığı ve eşitsizliği derinleştiren ÖMK düzenlemesine son verilmesini isteyen öğretmenler, aynı gün kitlesel basın açıklamaları yaptılar.

DİSK/Genel-İş Sendikası 3 Kasım'da Ankara Ulus Meydanında "Belediye İşçileri de Kamu İşçisidir, Kadro İstiyoruz" talebiyle kitlesel bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Selülöz-İş Sendikasında örgütlendikleri için işten atılan ve 300 gündür hakları için direnen Lila Kâğıt işçilerinin mücadelesi sonuç verdi. 3 Kasım'da bir açıklama yapan Lila Kâğıt işçileri, "aylardır verdiğimiz sendikal mücadelemiz başarıya ulaşmıştır" diyerek sendikalarının işyerindeki gerekli çoğunluğu sağladığını, Bakanlığa yetki başvurusunda bulunduğunu duyurdu. DİSK/Genel-İş Sendikasında örgütlü Antalya Kumluca Belediyesi işçilerinin grevi kazanımla sonuçlandı. TİS masasına oturmayan ve 9 işçiyi işten atan belediye yönetimi geri adım attı. Atılan işçiler geri alındı, işçilerin ücret talepleri kabul edildi, TİS imzalandı.

Petrol-İş üyesi Pulver Kimya işçileri Kocaeli/Gebze'de, DİSK Tekstil üyesi Baggi işçileri Manisa'da, Marlboro işçileri İzmir/Torbalı'da, Öz İplik-İş üyesi Barutçu Tekstil işçileri Bursa'da ve Nersoy Tekstil işçileri Zonguldak/Çaycuma'da direnişe devam ediyorlar. Petrol-İş üye-

si Ece Seramik işçilerinin Zonguldak'ta, Kristal-İş üyesi Atışkan Alçı işçilerinin Eskişehir'de grevleri devam ediyor. Samsun'da grev kararı alan Tezkoop-iş üyesi Ondokuz Mayıs Üniversitesi işçileri çeşitli eylemlerle taleplerini yükseltiyor.

Siyasi iktidarın milliyetçiliği kışkırtıp savaş çıkırtkanlığı yapmasına, baskı ve yasakları arttırmasına yönelik tepkiler sürüyor. Türk Tabipler Birliği Genel Başkanı Dr. Şebnem Korur Fincancı'nın gözaltına alınmasına ve TTB'ye yönelik karalama girişimlerine karşı Emek, Barış ve Demokrasi Güçleri bir araya geldi. 26 Ekim'de Ankara'da, 27 Ekim'de ise başta İstanbul olmak üzere pek çok ilde eylemler gerçekleştirildi. Yapılan açıklamalarda TTB'ye yönelik saldırıların demokrasi mücadelesi verenlere gözdağı anlamı taşıdığı, emek ve demokrasi güçlerinin baskılara boyun eğmeyeceği söylendi.

13 Kasım'da İstanbul/İstiklal Caddesinde gerçekleştirilen kanlı saldırı sonrası DİSK heyeti, saldırının gerçekleştirildiği alana karanfil bıraktı. DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu burada yaptığı konuşmada katliamlarla yaratılmaya çalışılan korku iklimine teslim olmayacaklarını, her zaman ve her yerde katliamlara ve savaşlara karşı duracaklarını söyledi. ÜİD-DER'in de destek verdiği Emek ve Özgürlük İttifakı, tek adam rejiminin bombalı saldırıyı kullanarak toplumu sindirmek, seçim malzemesi olarak kullanmak ve ömrünü uzatmak istediğini dile getiren bir açıklama yayınladı. Suriye ve Irak'a yönelik hava saldırısının halklar arasına nifak sokacağını belirterek şöyle dedi: "Sıkıştığı, siyaseten iflas ettiği ve yönetemediği her dönemde Türkiye halklarına, emekçilerine, ezilenlerine yönelik şiddet yöntemlerine sarılan AKP-MHP iktidarı, aynı yıkıcı politikaları bölge halklarına da dayatmaktadır... Emek ve Özgürlük İttifakı olarak her türlü savaş politikasının karşısında durmaya devam edeceğiz." ■

Kitlesel Grevler Artıyor

İsyan Büyüyor!

İran: Özgürlük isteyen emekçilerin isyanı büyüyor

İranlı emekçi kadınların, işçilerin, gençlerin başlattığı haklı isyan ikinci ayını geride bıraktı. Üniversitelerden fabrikalara, sokaklardan metro istasyonlarına ülkenin dört bir yanı direniş ve mücadele alanı! Farsi, Kürt, Azeri, Beluç, Arap, Lur, Türkmen gibi farklı kökenlerden İranlı emekçiler hep bir ağızdan “azadi” (özgürlük) diye haykırıyor. **43 yıldır ülkenin üzerine karabasan gibi çöken molla rejiminin yıkılmasını istiyorlar.** Çünkü molla rejimi emekçiler için rantı, yağmayı, yolsuzluğu, hırsızlığı temsil ediyor; adaletsizliği, zulmü, baskı ve zorbalığı temsil ediyor; yoksulluğu, açlığı, dini inançların istismar edilmesini temsil ediyor!

İran’da siyasal ve tarihsel ömrünü yitiren, ülkeyi adeta bir hapishaneye çeviren, çoktan yıkılması gereken bir rejim ve sabrı taşan, nefes almak isteyen bir halk var! Bu yüzden molla rejiminin isyanı bastırmak için baskı ve şiddeti arttırması, hapis cezaları, idam cezaları vermesi, şehirlerin üzerine bombalar yağdırması öfkesi taşan milyonları evlerine döndürmeye yetmiyor. Rejimin attığı her adım yanan ateşin üzerine benzin dökercesine isyanı daha da büyütüyor. Öldürülenlerin cenazeleri büyük gösterilere dönüşüyor.

İran işçi sınıfının isyanı grevlerle taçlandırması, değişim umudunu daha da güçlendiriyor. Petrokimya işçilerinin ve Haft Tapeh şeker işçilerinin ardından İsfahan çelik işçileri başta olmak üzere Tahran, Reşt, Tebriz, Şehinşehr, Hürremabad, Abadi, Kirmanşah, Bender Abbas, Burucerd ve Ahvaz dâhil onlarca şehirde işçilerin “Diktatöre Ölüm” sloganlarıyla başlattığı grevler devam ediyor. Grevlere her gün yenileri ekleniyor. İşçiler fabrikalarda şûrular oluşturarak grevleri birleştirmeye başlıyor. İran’ın

dört bir yanındaki fabrikalarda işçilerin “Özgürlük”, “Molla rejimine ölüm” haykırışları yankılanıyor. Bunun tazelediği cesaretle gösteriler daha kitlesel, daha kararlı hale geliyor, sloganlar daha gür atılıyor.

İranlı işçiler sömürülmeye, horlanmaya, sendikalarının yasaklanmasına “hayır” diyorlar. Baskı ve zulüm görmeden, aç, işsiz bırakılmadan yaşamak istiyorlar. İran’ın yiğit emekçi kadınları, işçileri ve gençleri yıllardır nefessiz bırakılmalarına, özgürlüklerinin yok edilmesine, etnik ve mezhepsel kimliklerine saldırılmasına, katliamlara, dipsiz yolsuzluğa ve derinleşen yoksulluğa karşı isyanı büyütüyorlar! “Diktatöre ölüm”, “Rejimin tamamına ölüm”, “Bu düzen böyle gitmeyecek” diyorlar.

İngiltere: Grev dalgası büyüyor

İngiltere’de ulaşımdan eğitime, sağlıktan iletişime birçok sektörde işçiler grevde. Şirketlerin ücretlere enflasyon oranının çok altında zam teklif etmesi işçilerin tepkisini büyütüyor. İşçiler direnişler, kitlesel grevler ve eylemler düzenleyerek haklı tepkilerini ortaya koyuyorlar.

Ülke genelinde sağlık sektöründe örgütlü olan UNISON, UNITE, GMB ve hemşireler sendikası RCN yüzbinlerce sağlık işçisinin dâhil olacağı grevlere hazırlanıyor. Sağlık işçileri enflasyon oranının üzerine yüzde 5’lik ek zam talep ediyorlar. Öğretmenlerin ve okul çalışanlarının örgütlü olduğu NEU, NASUWT ve NAHT sendikaları da koordineli grev için oylamalara başladı. Düşük ücretler, uzun çalışma saatleri gibi sorunlarla boğuşan yüzbinlerce öğretmen mücadelede kararlı. 24, 25 ve 30 Kasım’da ise ülke genelindeki bütün üniversitelerde 70 bin üniversite çalışanı greve gidiyor.

Grev dalgasının başını çeken RMT üyesi on binlerce demiryolu işçisi greve yeniden “evet” dedi. 26 Kasım’da ise makinistlerin örgütlü olduğu ASLEF Sendikasına üye

yaklaşık 9 bin işçi greve gidiyor. Kamu sektöründe örgütlü PCS sendikasına üye yaklaşık 100 bin işçi de greve evet dedi. Yüzde 86'nın üzerinde bir oranla evet diyen işçiler sendika tarihindeki en yüksek katılımı büyüyen mücadelede yerini alıyorlar.

ABD'de Kaliforniya Üniversitesinde ve Starbucks'ta grev devam ediyor

Kaliforniya Üniversitesi emekçileri 14 Kasımdan bu yana grevde. 50 bine yakın üniversite çalışanınin mücadelesi dayanışmayla büyüyor. Kaliforniya Üniversitesinin 10 ayrı kampüsünde direnişe geçen işçiler, asgari ücretin yıllık 54 bin dolara yükseltilmesini, ulaşım desteği verilmesini, üniversitede kreş açılmasını, sağlık sigortasının kapsamının genişletilmesini talep ediyorlar.

Araştırma görevlileri, öğretim asistanları, yüksek lisans öğrencileri, laboratuvarlarda çalışan asistanlar ve doktora sonrası araştırma görevlilerinden oluşan 48 binin üzerindeki çalışanın grevi öğrencilerin, profesörlerin desteğiyle, kampüslerdeki grev alanlarını ziyaret eden farklı sektörlerden işçilerin dayanışmasıyla büyüyor. Kampüslerde çalışan sendikacı inşaat ve taşıma işçileri de grev kısıcılığı yapmayı reddederek grevci işçilerle omuz omuza duruyor. Kampüsleri grev alanına çeviren işçiler, yürüyüşlerle, mitinglerle, eğitim toplantılarıyla, şarkılar, sloganlar ve marşlarla grev coşkusunu büyütüyor.

Starbucks işçileri de ABD genelinde 100'den fazla şubede greve gitti. Starbucks yönetiminin sendikayla masaya oturmaması üzerine greve çıkan 2 binden fazla işçi "Sözleşme yoksa kahve de yok" diyerek iş bıraktı. 17 Kasımda greve çıkan işçiler ücretlerin yükseltilmesini, vardiya sistemlerinin iyileştirilmesini, daha az iş yükü ve daha fazla işçi alımı talep ediyorlar.

İspanya: Yüz binlerin desteğini alan sağlık işçileri grevde

İspanya'nın başkenti Madrid'de 600 binin üzerinde işçinin katılımıyla 13 Kasımda kitlesel bir miting gerçekleşti. İşçi ve emekçiler, "Patronların kârı insanların sağlığını bozuyor", "Sağlığımız satılamaz", "Madrid, halk sağlığı

için ayağa kalkıyor" sloganları eşliğinde yürüdü. Sağlığın özelleştirilmesine karşı grev ve eylemlerle mücadele yürüten sağlık işçileriyle dayanışmayı büyüten yüz binlerce işçi, "kamusal sağlık hizmeti" talebini yükseltti. İşçi Komisyonları (CCOO) başta olmak üzere sendikaların, sosyalist kurumların, sivil toplum örgütlerinin ortaklaşa düzenlediği mitingde "Herkes için sağlık, sağlık asla cüzdanına bağlı olmamalı" yazılı pankartlar taşındı.

Yüz binlerin desteğini yanına alan binlerce aile hekimi ve çocuk doktoru 21 Kasımda süresiz grev başlattı. Sağlık işçileri sağlığa daha fazla bütçe ayrılmasını, doktor başına günlük hasta sayısının sınırlandırılmasını, daha fazla sağlık çalışanınin işe alınmasını, hastane ve poliklinikleri özelleştirmek yerine ücretsiz ve kaliteli devlet kurumlarının artırılmasını istiyorlar. Hastaların randevu almak için haftalarca bekletildiğini, çalışma koşullarının ağırlaştığını ve sağlık hizmetlerinin kalitesizleştiğini dile getiren işçiler, talepleri karşılanıncaya kadar greve devam edeceklerini haykırıyorlar!

Güney Afrika: Yüz binlerce kamu işçisi grevde

Güney Afrika'da 800 bin kamu işçisi artan hayat pahalılığına karşı daha yüksek ücret talebiyle 22 Kasımda ülke genelinde greve çıktı. 7 farklı sendika altında örgütlü olan ve "Genel Eylem Günü" çağrısıyla greve giden işçiler, en az yüzde 10 zam talep ediyorlar. Hastaneler, okullar, limanlar dâhil pek çok sektörde iş durduran işçiler, hükümetin yüzde 3'lük zam teklifini kabul etmeyeceklerini ifade ettiler.

Güney Kore: On binlerce işçi hükümetin saldırılarını protesto etti

12 Kasımda Güney Kore'nin en büyük işçi sendikalarından biri olan Kore Sendikalar Konfederasyonu KCTU, on binlerce işçinin katıldığı bir miting düzenledi. Başkent Seul'da gerçekleşen mitingde işten çıkartmalar, kötü çalışma koşulları, özelleştirmeler ve reform adı altında işçi haklarına yönelik saldırılar protesto edildi. Mitinge Japonya Demiryolu İşçileri Sendikası Doro-Çiba da katıldı. ■

İşçi Sınıfının Çocukları ve Anaları

Dün Başardılar Bugün de Başarabilirler!

Çocuk işçiler

Jones Ana

1800'lü yıllarda İngiltere ve Amerika'nın atölyelerinde, fabrikalarında, madenlerinde küçücük elleri, eğri büğrü omurgaları, cılız vücutları, solgun yüzleri ve fersiz gözleriyle çalışan çocuk işçileri görmek sıradan bir olaydı. Özellikle dokuma fabrikaları çocukların boyuna göre üretilmiş alçak makinelerle ve onların etrafında harıl harıl çalışan küçücük işçilerle doluydu. Çocuklar yoksulluk ve aşırı çalışma yüzünden tükeniyor, iş kazalarında sakatlanıyor, ölüyorlardı. Kısacık hayatları patronların zenginliği için harcanıyordu. Ama çocuk işçilik patronların çok memnun olduğu, toplumunsa artık kanıksadığı, değişmez sandığı bir gerçektir.

Ama bir gün sınıf bilinçli, örgütlü, cesur ve çalışkan bir

kadın, çocukların işe değil okula, oyun parklarına gitmesi gerektiğini dile getirerek harekete geçti. İşçi aileleriyle konuşup onları ikna ederek, işçi çocuklarla birlikte günler, haftalar sürecektir bir yürüyüş düzenledi. Amacı bu çocukların çalıştırılmasını, iş kazalarına kurban edilmesini engellemek, anne babalarına iş ve geçinmeye yetecek bir ücret verilmesini sağlamaktı. Yürüyüş başladığında gazeteciler, valiler, yöneticiler onu ve çocuk kafilesini görmezden geldiler. Sloganlarını, feryatlarını, taleplerini duymadılar. Onları duyan sadece polislerdi. Her yerde bu kafiye engellemeye çalışıyorlardı polisler, o kadına tehditler savuruyorlardı. Ama o kadın tehditlere pabuç bırakacak bir kadın değildi. O Amerikalı madencilerin, yol işçilerinin, tekstil işçilerinin "ana" dedikleri Mary Harris Jones'tu. Yani Amerikan işçi sınıfının Jones Ana'sıydı. 1867'de humma salgını nedeniyle 4 çocuğunu yitirmişti Jones Ana. Ama mücadelesiyle tüm işçi çocukların, işçi sınıfının çocuklarının anası olmuştu.

Jones Ana'nın örgütlediği bu eylem sayesinde çocuk işçiler Amerika'nın gündemine oturdu. İşçi ve emekçiler bi-

Çocuklarla yürüyüş

Eğitim işçilerinin Jones Ana maketli yürüyüşü

linçlendi, halk bu sorun karşısında daha duyarlı davranmaya ve Jones Ana'ya destek vermeye başladı. Kör ve sağır kesilen gazeteciler haberler üretmeye, politikacılar çözüm üzerine tartışmaya başladı. Sonuç olarak 14 yaş altı çocukların çalıştırılması yasaklandı. Jones Ana hareketine geçmeseydi, işçi ailelerini ikna etmeseydi, kararlı bir biçimde eylemi devam ettirmeseydi çocuklar daha yıllarca o makineler arasında tükenmeye devam edeceklerdi.

Jones Ana gelecekte işçi sınıfının sömürden kurtulacağı, tüm adaletsizliklerin sona ereceği inancıyla 30 Kasım 1930'da hayata gözlerini yumdu. Amerika'nın

mücadeleci işçileri Jones Ana'yı asla unutmadılar, örnek almaya devam ettiler, ediyorlar. Jones Ana'nın anısını yaşatmak için eylemler, anmalar, kampanyalar düzenliyorlar. UID-DER'li emekçi kadınlar da Jones Ana'nın anısına saygıyla mücadelesine sahip çıkıyorlar.

UID-DER "Yoksulluk Çığ Gibi Büyüyor. Artık Yeter! Şimdi Birlik ve Mücadele Zamanı!" başlıklı bir mücadele kampanyası yürütüyor. UID-DER, bu kampanyayla ücretlerin gerçek enflasyon oranında arttırılması, zamların geri alınması, işçilerin fatura borçlarının silinmesi, kiraların dondurulması gibi bir dizi talebi işçilerin mücadele hedefi haline getiriyor. Çocuklarımız için "**Tüm Okullarda Ücretsiz ve Sağlıklı Yemek Verilsin**" talebi bu kampanyanın temel talepleri arasında yer alıyor. Pek çok işçi bu talepleri yürekten desteklese de "**bu mümkün mü?**", "**nasıl olacak ki?**" "**bu hakkı verirler mi ki?**" gibi şüphelere kapılabilir. Oysa Jones Ana'nın hikâyesi, hakların durduk yere verilmediğini, eli kolu bağlı oturmak yerine harekete geçildiğinde yapılabilecek çok şey olduğunu gösteriyor.

Fabrikalarda, işyerlerinde, sendikalarda, miting meydanlarında, okullarda, yurtlarda, mahallelerde, kahvelerde, akraba ziyaretlerinde, otobüste, minibüste, berberde kısacası hayatın her alanında bu taleplerimizi gündeme getirdiğimizi bir düşünelim. Haklı taleplerimizi tüm toplumun, medyanın, siyasi partilerin gündemine soktuğumuzu düşünelim. Bu durumda şüpheli ya da ümitsiz olmak için bir neden olur muydu?

Dün Amerikalı patronlar ve siyasetçiler çocuk işçilik yasaklarsa ekonominin çökeceğini söylüyorlardı. Ancak Jones Anaların mücadelesi zalim patronları dize getirdi. Bugün de saraylarında sefahat içinde yaşayıp ziyafetler çekenler bize "bu talepleriniz gerçekleşmez, kaynak yok" diyorlar. O halde biz de Emine, Ayşe, Derya, Nevin Analar olarak onların karşısına dikilmeliyiz. ■

- İşçilerin Eriyen Ücretleri Gerçek Enflasyon Oranında Arttırılsın!
- Asgari Ücret Dört Kişilik Bir Ailenin İhtiyaçlarına Göre Belirlensin!
- Tüm Ürünlere Yapılan Zamlar Geri Alınsın!
- İşçilerin Elektrik, Su, Doğalgaz Borçları Silinsin!
- Emekçiler İçin Parasız Sağlık, Eğitim, Ulaşım, Elektrik, Su ve Doğalgaz!
- İşçilerin Kredi Borçları Dondurulsun!
- Ev Kiraları Dondurulsun!
- Tüm Okullarda Ücretsiz ve Sağlıklı Yemek Verilsin!
- Barınma Sorunu Son Bulsun! Tüm Üniversite Öğrencilerine Ücretsiz ve Nitelikli Yurt!
- İşçilerin Sendikalaşmasının Önündeki Tüm Engeller Kaldırılsın, Baskı ve Yasaklara Son!
- İktidarın Emekçileri Aldatma, Oyalama, Sindirme Politikalarına Geçit Vermeyelim!

Esirler Dünyası Uyanmalı!

İran'da molla rejimine karşı ayağa kalkan emekçi kadınlar, öğrenciler, işçiler hep bir ağızdan “**özgürlük**” (Azadî) diye haykırıyorlar. Dünden bugüne **özgürlük mücadelesi, insanın gerçek anlamıyla insanlaşması, baskı ve zorbalıktan kurtularak kendisini insan gibi duyumsaması, daha iyi koşullarda yaşaması mücadelesidir**. İşte bu yüzden, insanlık tarihi özgürlük mücadelesine adanmış şiiir ve ezgilerle doludur. Emekçi insanlık asırlardır sömürüden, savaştan, baskı ve zorbalıktan kurtulmak için mücadele ediyor. Bir insan yaşamının nasıl ki değişik evreleri varsa, özgürlük mücadelesinin de çeşitli evreleri var. **Elbette özgürlük mücadelesini kapsayan dönem çok uzundur ve sayısız kuşağı içine almaktadır. Bu mücadele birçok evreden geçerek yeni bir dönüm noktasına vardı**. Sömürü ve savaştan kurtularak özgür bir yaşam kurma mücadelesi, hiçbir zaman bugünkü kadar elle tutulur olmadı. Bugün insanlık büyük sorunlarla karşı karşıyadır ama aynı zamanda özgür ve barış dolu bir dünya kuracak olanaklara da sahiptir. **İşte bugünü dünden ayıran da budur!**

Özgürlük, geniş içeriğe sahip bir kavramdır. Biz insanlığın özgürleşmesi derken şunlardan bahsetmiş oluyoruz: Sömürünün, eşitsizliklerin, savaşların, her türlü ezilmenin, kadına şiddetin son bulması! Tüm bu kötülöklere yol açan **ekonomik düzen değiştğinde, insana vurulan zincirler de kırılmış olacak**. İşte o zaman insanlar özgür bir toplumun üyeleri olarak, ezilip sömürülmeden, eşitliğin ve kardeşliğin hüküm sürdüğü bir dünyada yaşayacaklar. Bugünkü ekonomik düzenin yol açtığı baskı ve yasaklar olmayacak.

Sömürüye dayalı bir düzen olan **kapitalizmde özgür olmadığımızı, elimize ve zihnimize görünmez prangalar vurulduğunu bilmemiz lazım**. Elbette bugünkü ekonomik düzen altında işçilere vurulan prangalar, eski zamanlarda kölelere vurulan prangalarla aynı değil. **İşçi görünüşte özgürdür ama bu sadece görünüştedir**. Bu düzende işçiye sunulan özgürlük işgücünü/emek gücünü bir patrona satma özgürlüğüdür. İşte bu yüzden Nâzım Hikmet, kapitalist düzen altında “**bu hürriyet hazin şey**” diyordu, çünkü bu hürriyet/özgürlük mutluluk değil hazin bir sonuç doğuruyor. Eğer işçi çalışmazsa aç kalır ve **aç kalmak özgürlük değildir**.

İşçi sınıfının büyük önderi Marx, bu esirliği anlatmak için **ücretli kölelik** kavramını kullanmıştır. Kapitalist ekonomik düzendir **ücretli köleliği** yaratan. Bu ekonomik

düzende tüm üretimi işçi sınıfı yaparken, egemen sınıf katına yükselmiş sermaye sınıfı (burjuvazi/kapitalistler) tüm zenginliğe el koyar. Yani aslında kapitalist düzende **kölelik biçim değiştirmiştir**. İşçilerin, emekçi kadınların, emekçi gençliğin, köylülerin nasıl yaşayacağını bu ekonomik düzen belirliyor. **Bu yüzden, bu düzende özgür değil, esiriz!**

Tüm zenginliği işçiler üretmesine rağmen işçi sınıfı üretim süreci üzerinde söz sahibi değildir. Üretim sürecinde söz sahibi olmayan işçi sınıfı, üretilen değerin bölümünde de söz sahibi değildir. Üretilen toplam zenginlikten bizim payımıza, adına **ücret denen kırıntı** düşüyor. Bu kırıntıyla karnımızı doyuruyor ve üretim için yeniden güç (emek gücü) topluyoruz. Ne üretileceğine, nasıl üretileceğine ve nasıl paylaşılacağına sermaye sınıfı karar veriyor. Üretimin temel itici gücünü ise daha fazla kâr elde etmek, sermaye biriktirmek oluşturuyor. Böyle bir düzende işçilerin yoksulluktan kurtulması mümkün mü? **Kapitalist ekonomik düzenin sınırlarını çizdiği, kurallarını koyduğu bir toplumda işçilerin özgürlüğünden söz edilebilir mi?** Elbette edilemez. Ziya Egele'nin Esir şiirinde dediği gibi “Esir bütün dünya soysuzlar düzeninde, esir/ Esiriz, avuçlarımızın içinden/ Parmaklarımızın ucuna kadar/ Yatarken esiriz,/ Kalkarken esir,/ Çalışırken esir.”

Yalnızca insanlar değil, denizler de ormanlar da akarsular da diğer canlılar da esir. “Denizlerin kıyıları/ Dağların dorukları esir/ Esir ağaçlar/ Ormanlar/ Kurtlar, kuşlar, börtü böcek esir.” Çünkü her şeyin kâr için üretildiği bir düzende doğal kaynaklar insanlık yararına kullanılmaz, yağmalanır. Milyonların yaşadığı metropollerden içindeki canlılarla yanan ormanlara, yaşam alanı rant alanına çevrilen köylülerden soyu tükenmek üzere olan hayvanlara kadar tüm gezegen aynı çliği atıyor: “Nefes alamıyoruz!” Bir avuç zengin ve şımarık burjuvanın çıkarları için doğa ve insanlık acı çekiyor.

Ne işçi, ne öğrenci, ne doktor, ne mühendis, ne bilim insanı, ne edebiyatçı... Özgür değiliz hiçbirimiz! İnsanın özgür olabilmesi için esirlik üzerine kurulu kapitalist ekonomik düzenin yıkılması gerekiyor. **Üretenlerin aynı zamanda yönettiği, üretimin kâr amacıyla yapılmadığı, sömürünün son bulduğu bir dünyada özgür olabiliriz!** Tam da bu yüzden işçiler, gençler, kadınlar yani işçi sınıfının tüm kesimleri bu özgürlük mücadelesinin saflarına katılmalıdır. **Çünkü özgürlük mücadelesi sömürüden kurtulma ve insanlaşma mücadelesidir. ■**

Karasabandan Cep Telefonuna!

Cep telefonu, teknolojinin ama özellikle de iletişim teknolojisinin, irak olanın yakın hale gelmesinin sembolü. Ama şimdi günümüz dünyasını bir an için unuttu ve insan topluluklarının tarım yapmaya başladığı zamanlara gidelim. Toprağın veriminin artması daha çok gıda elde etmek ve açlıktan kurtulmak demektir. Önce insan gücüyle hareket ettirilen saban bulundu. Bu yöntem toprağın verimini arttırdı ama insanın gücü bu sabanı uzun süre kullanmaya, verimi önemli ölçüde arttırmaya yetmiyordu. At, eşek gibi hayvanların evcilleştirilmesiyle tarımda hayvan gücünden yararlanılmaya başlandığında bu sorun çözülmüş oldu. **Karasaban, tahtadan yapılmış gövdenin ucundaki demirle toprağı alt üst ederek verimi ortaya çıkarmış, bu sayede ekin ekilen alan da artmıştı.** Bu o dönem için teknolojik bir devrimdi. Bugün tarımda artık "ilkel" olarak kabul edilen karasaban yerine toprağı süren, buğdayı eken, toplayan, sapla samanı ayırıştırıp paketleyen makineler kullanılıyor. Hatta olgunlaşan meyveleri tespit edip toplayan yapay zekâ destekli dronelar (hava araçları) üretilmiş durumda. Günümüzde gençlerin pek çoğu sabanın ne olduğunu bile bilmez. Zira bir zamanlar devrimsel bir buluş niteliği taşıyan karasaban tarihin derinliklerinde kalalı çok oldu. **Peki, teknolojinin gelişkin olması tek başına bir toplumun gelişkin olmasına, medeniyetin sömürüden kurtulmasına ve insanın gerçek anlamda insanlaşmasına yeter mi?**

Karasabanı hiç görmemiş bir genç cebindeki telefondan internete bağlanarak "karasaban nedir, ne için kullanılmıştır?" gibi bilgilere dakikalar içinde erişebiliyor. Dünyanın diğer ucundaki bir insanla görüntülü konuşabileceğimiz, başka ülkelerin sokaklarını 3 boyutlu görüntülemeyle görebileceğimiz bir teknoloji cebimizde duruyor. Üstelik cep telefonu yapay zekâyı, bilimi ve teknolojiyi simgeleyen cihazlardan sadece birisi. **Peki, teknoloji dünyayı aşarak uzayın derinliklerinde seyahat ederken emekçilerin refahı artıyor, sömürü ve savaşlar son buluyor mu?** Nâzım Hikmet kapitalizmin esaretindeki bilim ve teknolojinin gelişmesinin nasıl bir çelişki içinde olduğunu bir şiirinde şöyle ifade eder: "Aya gidilecek/ daha da ötelere/ teleskopların bile görmediği yere/ Ama bizim dünyada ne zaman kimse aç kalmayacak/ korkmayacak kimse kimseden/ emretmeyecek kimse kimseye/ yermeyecek kimse kimseyi/ umudunu çalmayacak kimse kimsenin?"

Hiç düşündük mü? Bugün sadece bir fabrikada her

30 saniyede bir akıllı telefon üretiliyor. Diğer taraftan Türkiye'de asgari ücretli bir işçinin kendi ürettiği bu telefonu alabilmesi için yaklaşık 400 saat çalışıp, kazandığı parayı başka hiçbir harcama yapmadan telefona yatırması gerekiyor. Yine bugün başka bir ülkede üretilen ürünü telefon üzerinden tek tıkla sipariş etmek ve kapıya kadar gelmesini sağlamak mümkün. Fakat diğer yandan soğuk havalarda temel ihtiyaç olan bir montu bile alamayan, alsa bile bunun için kredi çekmek zorunda kalan gençler var. Bunlar kapitalist sistemin çelişkilerini gösteren en basit örnekler.

Nasıl ki karasabanın icadı tarımda verimin artmasına neden olmuşsa, cep telefonu gibi cihazların üretilmesini sağlayan teknoloji de insanlığı ileriye götürecektir. **Fakat unutmamak gerekir ki kapitalizmde her ilerleme işçi sınıfı için başka, sermaye sınıfı için başka sonuçlar üretir.** On yıllar öncesinde bilim ve teknolojinin gelişiminin insanlığın tüm sorunlarını çözeceği öngörülmüyordu. Fakat kapitalizm altında bu mümkün değildir. Üretim araçlarının çok daha ileri düzeyde gelişimini engelleyen, bilimsel gelişmeleri insanlığın yararı yerine savaş gibi yıkıcı güçlerin hizmetine sunan kapitalist sistemin kendisidir.

Yediğimiz yemek, içtiğimiz su, soluduğumuz hava; bugün hepsi tehdit altındadır. **Buna karşın teknoloji sermayenin elinde toplumu atomize edip, yalnızlaştırmanın bir aracı olarak kullanılıyor.** Telefon, sahibine burjuva ideolojisini zerk etmek, yön vermek için tasarlanıyor, kullanılıyor. Işıltılı dünyaların sığıdığı küçük alete hapsolan, kendine ve topluma yabancılaşan bir nesil yaratılıyor. İşsizlik, yoksulluk, yoksunluk, depresyon sarmalına hapsedilen, ürettiği ürün üzerinde söz hakkı olmayan emekçi insanlık yoluna devam edebilmek için bir çıkış arıyor.

"İnsanlığın Yeni Bir Dönüşüme İhtiyacı Var" yazısında (İD, 174. sayı) belirttiğimiz gibi insanlık tarihsel bir dönüşümün eşliğinde duruyor. Bugün maddi ve kültürel olanaklarla yoksulluk, açlık, barınma gibi sorunları ortadan kaldırarak, sömürü ve savaşlara son vererek insanlığın özgürleşmesinin önünü açmak mümkün. İnsanlık açlık ve yoksulluktan, sömürü ve savaşlardan kurtulmak için büyük yol aldı, destansı mücadeleler verdi. Karasabandan cep telefonuna bu mücadelede sayısız kuşağın emeği var. Kapitalizm yıkılıp sömürü ve savaşlar son bulduğunda, işte o zaman bu mücadele nihayete erecek ve insanlık huzur içinde yaşayacak! ■

Başarının Sırrı ve Sömürsüz Topluma Giden Yol!

“Thomas Edison, ampulü icat edene kadar tamı tamına 10 bin başarısız deneme yaptı. David Sanders KFC’yi kurmadan önce, tavuk tarifini satmaya çalıştı, 1009 kez «hayır» cevabı aldı. Dyson şirketinin kurucusu, istediği elektrik süpürgesini yapana dek 5126 başarısız prototip yaptı.” Bu tür sayısız deneme yanılma örnekleri, kimi bilim insanlarının ama özellikle de dünyanın süper zenginlerinin “başarı hikâyeleri” anlatılırken sıkça kullanılır. Kapitalistlerin (burjuvazi) masallarına inanacak olursak; sistemi sorgulamaya hacet yoktur, azimli olan herkes kariyer basamaklarını tırmanabilir. Bu sistemde bireysel başarının sırrı denemek, tekrar denemek, başarıya kadar denemektir, kararlı olmaktır! **Sınıf atlama/zengin olma hayalini pompalarken bu örnekleri pazarlayanlar, mevzu bahis insanlığın esaretten ve sömürüden kurtuluşu olduğunda derhal çark ediyor ve tam tersini söylüyorlar: “Denediniz, yenildiniz. Tekrar denemek ahmaklıktır!”**

1990’ların başında SSCB’nin temsil ettiği bürokratik diktatörlük rejimlerinin çökmesiyle, sömürücü egemenler sosyalizmin öldüğünü, kapitalizmin nihai zaferini ilan ettiğini söylemeye başladılar. Onlara göre işçi sınıfı diye bir sınıf kalmadığı için sınıf mücadelesi de bitmişti; sömürsüz bir dünya isteyen herkes “demodeliği” ve “arkaikliği” temsil ettiği için alay edilmeyi hak ediyordu. **Peki, aslında pervasızca saldırdıkları neydi?** İnsanlığın kadim sınıfsız, sömürsüz, savaşızsız, özgür toplum düşü! İşçi iktidarının kurulmasını sağlayan 1917 Ekim Devrimi de bu doğrultuda atılmış önemli bir adımdı.

Geçmişten bugüne toplumun büyük çoğunluğunun hayali; insanın insanı sömürmediği, savaşların olmadığı, tüm insanların refah içinde yaşadığı, barış ve özgürlük dolu bir toplum olmuştur. İnsanlığın, kökleri binlerce yıl öncesine uzanan hayalidir bu ve beraberinde muazzam bir gelenek yaratmıştır. **“Kula kulluğa son vereceğiz” diyen, sömürüye karşı binlerce yıllık bir mücadele geleneği!** Bu geleneğin izlerine 2000 yıl öncesinin Roma İmparatorluğunda rastlıyoruz mesela; Spartaküs liderliğinde 100 bin kişilik bir köle ayaklanmasında! Yahut 600 yıldan uzun süre önce yârin yanağından gayrı her şeyin ortak olduğu bir düzeni savunan Şeyh Bedreddin’le birlikte binlerce Anadolu ve Trakya köylüsünün başkaldırısında rastlıyoruz. Boyun eğmeyen insanlık kimi zaman **“yeryüzü cenneti”** demiştir bu düşünün adına, kimi zaman **“güneş ülkesi”**... Binlerce yıldır insanlığın düşün-

celerinde ve eylemlerinde yaşayan, hatta dini kitaplara da yansıyan bu toplum hayali, küresel ve makineli bir üretim sistemi olan kapitalizmle birlikte gerçek temelleri üzerine oturmuş ve “bilimsel-modern sosyalizm” olarak adlandırılmaya başlamıştır. Özetle sosyalizm, tüm önceki “sömürsüz ve savaşızsız dünya” düşüncesinin ve hayalinin bugünkü temsilcisidir.

İşte Ekim Devrimi insanlığın bu düşünüyü gerçek kılmaya dönük atılmış en büyük ve gerçekçi adım, en ileri noktadır. Rusya’da Ekim 1917’de işçi sınıfı, ona önderlik eden sosyalist öncüsünün, Bolşevik Partinin sayesinde burjuvaziye alaşağı ederek iktidarı ele geçirdi. Ünlü Rus romancı Gogol’ün “insan kilometre taşlarını saymaya kalksa ömrü vefa etmez” dediği Rusya gibi koca bir köylü ülkesinde “ayaklar baş oldu”! **Tarihte ilk kez ezilenler, giriştikleri böylesi büyük ölçekli kavgadan zaferle çıktılar!** İlk kez baldırı çıplaklar denilerek aşağılanan sınıflar, kendilerini bu konuma düşüren sömürü sistemini, kapitalizmi yıktılar! İnsanlık tarihinin en önemli adımlarından biri olan bu büyük devrim, işçi sınıfının kapitalizmi yıkabileceğini gösterdi. İşte Ekim Devrimini tarihsel bir hazineye dönüştüren ve sermaye sınıfını da korkuya boğan budur!

Ancak insanlığın kapitalizmin esaretinden kurtulması bir kere ayağa kalkmakla gerçekleşemez. **Tıpkı başarıya ulaşmak için sayısız deneme yapan bilim insanları gibi emekçi insanlık da sınıfsız toplum düşünüyü gerçekleştirene kadar tekrar tekrar denemek, ayağa kalkmak, mücadele etmek zorundadır.** Emekçileri uyutmak için kişisel gelişim öyküleri anlatırken yüzlerce, binlerce kez denemeler yapan bilim insanlarının başarısını örnek gösteren egemenler, sıra toplumsal mücadeleye geldiğinde büyük bir ikiyüzlülükle şöyle diyorlar: “Bir kere denendi, başarısız oldu. Kapitalizmden başka seçenek yok.” Ama biz bu anlatıya ve yalanlara “hayır” diyor ve insanlığın kadim düşü için mücadele ediyoruz.

Tüm üretimi gerçekleştiren ve hayat pınarlarını besleyen işçi sınıfı, **Ekim Devrimi başta olmak üzere, kendisinden önceki deneyimlerden ders çıkarabilirse, insanlığın kadim düşünüyü giden yolu açabilir.** İnsanlık, kapitalizmin büyütüp korkunç bir bataklığa dönüştürdüğü sınıflı toplumdan kurtulabilir. Bilim ve teknolojinin geldiği aşama sayesinde kadim düşünüyü gerçeğe dönüştürebilir. İşte bunun için tüm işçilerin, gençlerin, emekçi kadınların bu büyük mücadelenin bir parçası olması gerekiyor! ■

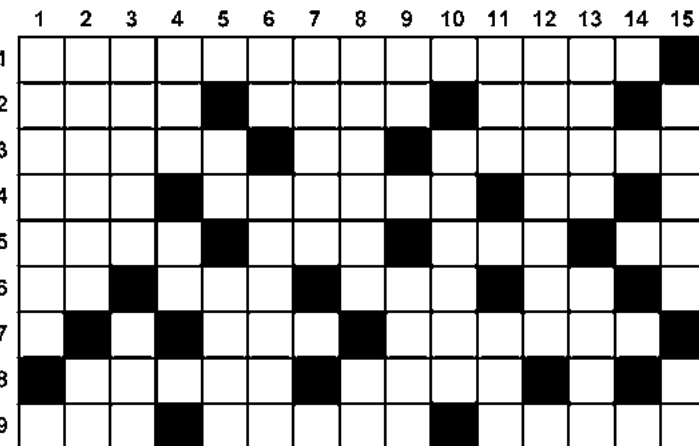
Tarihin Tekerleği

Hani sen,
Kesin ve kati inanıyorsun ya;
Böyle gelip böyle gideceğini sanıyorsun ya bu düzenin;
Akıl kârı değil bu dediğin.
Bir düşün.
İki yüz, üç yüz, beş yüz yıl yaşasa da
Ne var sonsuza kadar kalan?
Diyelim ki ortalama yetmiş beş yıl yaşıyor olsun bir insan.
Ya bir kelebeğin ömrü ne kadar?
Bir iki gün, bir iki ay
Ya da en fazla bir iki mevsim.
Şimdi sorsalar kelebeğe,
"İnsan ömrünün sonu var mı" diye
Ne der?
"Nerde!
Böyle gelmiş böyle gider" der
E haksız mı şimdi kelebek!
Hepi topu ömrü bir iki gün
Bir iki mevsim.
Ya insanın ömrü?
Tam üç yüz mevsim eder
Yani kelebeğin ömrünün en az yüz elli katı
Öyleyse kelebek nasıl görecektir insan ömrünün sonunu
Ve nerden bilecek insanın ölümlü olduğunu?
Yani şimdi biz;
İnsan ömrünü sonsuz sanması gibi kelebeğin,
Bir insan ömründen daha uzun diye bu köhnemiş düzene
"Böyle gelmiş böyle gider" diyebilir miyiz?
Nasıl değişiyor her şey?
Değişecek.

Mesela tekerleği düşün;
Taş tekerlekler vardı,
Bundan bilmem kaç bin yıl önce falan.
Ne kaldı onlardan geriye?
Şimdi uçakların altındaki tekerlekleri bir düşün.
Ne kadar ilerdeler şimdi ilk atalarından.
Nereden nereye!
Eğer döne döne bir hale yola girmeseydi
Ve bugünün ihtiyacına cevap vermeseydi
Tarihin bir döneminde
Taş olarak kalacaktı tekerlek.
Ve şimdi biz
Dünyanın bir ucundan diğer ucuna kuş gibi uçamayacak,
Otomobile hatta bisiklete bile binemeyecektik.
Ama biniyoruz işte.
Çünkü tekerlek zamanın ihtiyaçlarına uydu.
Yani uydurduk.
Peki ya kapitalizm?
Ayak uydurabiliyor mu bugün büyük çoğunluğun çıkarlarına?
Hayır!
İşte onun tarihsel ömrü buraya kadar.
Yani sözün özü
Dönüyor tarihin tekerleği
Zamanın çarkı dönüyor, dönecek.
Değişiyor her şey, değişecek
Artık koltuk değnekleriyle bile yürüyemeyen bu düzen yıkılacak.
Belki de bu zulüm düzenini yıkmak
Sana kismet olacak.
Kim bilir!

Ziya Egeli (kısaltılmıştır)

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

- İşçilerin yaşamlarını sürdürmek için kapitalist sistemde belirli bir ücret karşılığında emek/işgüçlerini satmalarından doğan "kölelik."
- Gerçek. Eserler. Sanı.
- Örnek. Ton kelimesinin sessizleri. Kafkasya'da yaşayan bir topluluk.
- Eksiksiz. Kafkasya'da, kuzeyi Rusya içinde kalan, güneyi ise Rusya tarafından ülke olarak tanınan bölge. Sera kelimesinin seslileri.
- Ayakta duran, var olan. Dolaylı anlatım. Her tür müzik aracı. Beyaz.
- Emekçilerin sofralarına artık çok daha az giren besin. Nâzım Hikmet'in soyadı. Bir işte bir kimse veya şeyin üstüne düşen görev. En kısa zaman, lahza.

- Engel. Mahsa Aminî'nin katledilmesinden sonra büyük protestoların gerçekleştiği ülkenin başkenti.
- Nefes almayı zorlaştıran kronik hastalık. İnsanın düşünme, akıl yürütme, algı-lama, kavrama gibi yeteneklerinin tümü.
- Aralık, boşluk, mesafe. Uyumadan önce çocuklara anlatılan, olağanüstü kişi ve olaylara yer veren halk öyküsü. Öd.

Yukardan Aşağıya

- Üretim gücü olan, çok üreten.
- İnsan kalabalığı, topluluk. Utanma, utanç duyma.
- Devletin olan, devlete ait, özel karşılığı. Baston.
- Gözde sarıya çalan kestane rengi. İngilizcede bay kısaltması.
- Kaba bir seslenme ünlemi. Sanatta, siyasette, düşünce hayatında ortaya çıkan yeni bir görüş, yöntem, hareket, cereyan, tarz.
- Müzikte altıncı nota. Beyaz perde.
- Talep, arzu.
- Baskül. Güney Afrika'nın plaka işareti.
- Ateş kırıntılarıyla dolu kül, kömür tozu ate-şi. Yolcu ve turistlerin konaklamaları için kurulmuş işletme.
- İstanbul Sarıyer'e bağlı gökdelenleri ve plazalarıyla ünlü bir semt.
- Üzme, sıkıntı verme. Özgü.
- Lale bahçesi.
- Güney Amerika'da sömürgeciler tarafından yok edilen eski bir medeniyet. Saf, deneyimsiz.
- İri taneli bezelye. Uzaklık belirtir.

Geçen Bulmacanın Çözümü

1	A	R	T	I	K	Y	E	T	E	R	A	R	P	A
2	M	A	A	S	A	E	T	E	N	İ	L	K		
3	A	F	I	R	K	K	M	D	A	Y	A	K		
4	S	I	L	K	Y	E	M	E	K	P	A	Z	U	
5	R	N	A	O	Ş	E	A	Y	A	A	Y			
6	A	E	R	O	B	I	K	A	N	N	E	U		
7	R	A	N	A	E	S	M	A	S	K	E			
8	T	İ	U	E	E	İ	M	A	İ	S	K	A		
9	U	U	R	A	N	Ü	S			U	Z	İ	S	

Nasıl Bir Kutuplaşma?

Dünyanın neresine giderseniz gidin her ülkenin sokaklarında aynı şikâyetleri farklı dillerde duyarsınız. Aynı sorunlar ve taleplerle emekçilerin protesto gösterilerine tanıklık edebilirsiniz: **Enflasyon, düşük ücretler, hayat pahalılığı, zamlar, işsizlik, yoksulluk...** Diğer yandan adları farklı, temsil ettikleri ülkeler farklı olsa da siyasi liderlerin de aynı şeyleri söylediklerini görürsünüz. İster İtalya'dan Meloni'ye ister Türkiye'den Erdoğan'a isterse Macaristan'dan Orban'a kulak verin fark etmez. Bu liderler emekçilerin sorunlarına çözüm bulacaklarını iddia ediyor, **kendilerini kurtarıcı olarak pazarlıyorlar. Kadın ve aileyi, farklı yaşam biçimlerini, kültürel farklılıkları, dini değerleri kullanarak emekçiler arasında sahte/yapay kutuplaşma yaratıyorlar.** Bu bir tesadüf olabilir mi? Dünyanın her yerinde aynı tablonun yaşanıyor olması bize ne anlatıyor?

Aslında kapitalizm altında emekçilerin yaşadığı sorunların hiçbiri yeni değil. Keza faşist liderlerin kurtarıcı pozları keserek emekçi kitlelerin bir bölümünü peşine takması ve işçi sınıfını bölmesi de yeni değil. Mesela 1920'lerde İtalya'da ekonomik sorunların büyümesiyle daha da yoksullaşan emekçiler, bir kurtarıcı edasıyla siyaset sahnesine çıkan faşist Mussolini'den medet ummuşlardı. 10 yıl sonra bu sefer Almanya'da işsizlik ve yoksulluk girdabından çıkmak isteyen emekçiler, faşist Hitler'de bir kurtarıcı bulduklarını düşünmüşlerdi. Kurtarıcı olarak sahneye çıkanlar büyük bir yıkıma yol açtılar.

O yıllarda ekonomik kriz de faşizm de dünya savaşı da büyük ölçüde Avrupa coğrafyasında cereyan etmişti. **Yeni olan şey, geçmişte dünyanın farklı bölgelerinde farklı derecelerde hissedilen ya da yerel kalabilen sorunların bugün tam anlamıyla küreselleşmesidir.** İlk kez milyarlarca insanın tüm dünyada aynı anda aynı sorunlarla boğuşuyor olmasıdır. Tarihsel bir krizin içine yuvarlanan kapitalizmin sebep olduğu sorunların her birinin krize dönüşmesi ve çok daha yıkıcı bir hâl almasıdır. Birkaç örnek verelim: Ukrayna'da patlak veren savaşın kızıştırdığı enerji krizinin tüm dünyayı etkilemesi, göç sorunundan hiçbir ülkenin kaçamaması, ekonomik krizlerin silsile halinde tüm dünyayı vurması ve emekçilere kesilen faturanın daha da ağırlaşması gibi...

İşte **21. yüzyılın kapitalizm tablosu budur.** Bu tabloya sermaye sınıfının kendi içindeki çıkar çatışmalarının daha da keskinleşmiş olmasını ve işçi sınıfının yeterince örgütlü olmadığı gerçeğini ekleyelim. **Tam da bu neden-**

le, işçi sınıfı kendi örgütleri üzerinden bağımsız bir güç olarak siyaset sahnesine girip toplumsal gelişmelere müdahale edemiyor. Örgütsüz olan işçi ve emekçiler, burjuva siyasetinin çeşitli kanatları arasında bölünüyor. Sorunlarını, "vatan-millet edebiyatı" yapan faşist liderlerin çözeceğine inananların sayısı artıyor. Mussolini, Hitler gibi faşistlerin döneminden neredeyse 100 yıl sonra, dünyanın her yerinde Trumplar, Bolsonarolar, Orbanlar, Meloniler, Erdoğanlar siyaset sahnesine çıkıyorlar. İngilizce, Portekizce, Macarca, İtalyanca ya da Türkçe konuşuyorlar ama hepsi de aynı argümanları kullanıyorlar. Örneğin Meloni "Tanrı, aile, anavatan" sloganını kullanırken Orban Hristiyanlıktan, aile değerlerinden, şanlı Macar tarihinden söz ediyor. Hepsi de "büyük ülke olacağız" diyor, milliyetçilikte yarışıyorlar. Kirli propaganda eşliğinde karşılarında yer alan herkesi "düşman", "vatan haini", "dış mihrak" ilan ederek toplumu sahte kimlikler üzerinden kutuplaştırıyorlar. **Böylece üreten ve sömürülen işçi sınıfı ile sömürücü sermaye sınıfı arasındaki gerçek kutuplaşmanın da üzerini kapatmış oluyorlar.** İktidar koltuğuna oturduklarında ise yolsuzluk yapmaktan, emekçilerin haklarını gasp etmekten, demokratik hakları yok ederek baskı ve yasakları arttırmaktan geri durmuyorlar.

Oysa dili, dini, etnik kökeni ne olursa olsun emekçilerin sorunlarının ortak olduğu açık değil mi? Aynı şekilde sermaye sınıfının işçi sınıfını oyalama, aldatma, baskı altında tutma yöntemleri de aynı değil mi? **Bir avuç asalak dünyada cenneti yaşarken milyarlarca emekçi cehennem hayatı yaşamıyor mu? Yapay temelde kutuplaşmadan, halklar arasına örülen duvarlardan nemalananlar sömürücü egemenler değil mi?** O halde neden sahte ayrımlara canıyor, yapay kutuplaşmanın esiri oluyoruz?

Dinsel, kültürel veya etnik temelli çeşitli alt kimlikler üzerinden yaratılan kutuplaşma sahtedir, yanlıştır. Milliyetçilik işçileri bölen bir tuzaktır. Gazetemizin 174. sayısındaki "Sınıflar Nasıl Siyaset Yapar?" yazımızda bu gerçeği şöyle dile getirmiştik: "Bir insan Türk ya da Kürt, Alevi veya Sünni olabilir ama bu kimlikler onun asıl toplumsal kimliğini oluşturmaz! Bir kişinin asıl toplumsal kimliğini belirleyen şey, mensubu olduğu sınıftır. Emek gücünü satan, sömürülen ve yoksulluk altında ezilen bir işçi misiniz yoksa zengin, lüks içinde yaşayan sömürücü burjuva sınıfının bir üyesi mi?" İşçiler, yapay ayrımları aşip **işçi sınıfının örgütlerinde bir araya geldikleri zaman siyaseten de tarihsel olarak da doğru tarafta durmuş olurlar!** ■